

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В НЕМОВНИХ ЗВО УКРАЇНИ

Саламатіна О. О. – доцент кафедри іноземних мов, Миколаївський національний аграрний університет

Сучасні тенденції мовної освіти в Україні зумовлені процесом об'єднання Європи, його розповсюдженням на схід, що супроводжується формуванням спільного освітнього і наукового простору, та необхідністю розробки єдиних критеріїв і стандартів у масштабах усього континенту. Мовна освіта в Україні також реформується з урахуванням основних досягнень європейських країн у цій галузі. Ідеї мовної політики Ради Європи знаходять все ширшу реалізацію в Україні: збільшується кількість мов, що вивчаються; зростає кількість осіб, які володіють принаймні однією іноземною мовою; у середніх навчальних закладах започатковано вивчення кількох іноземних мов; кардинально змінюється ставлення до вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах нефілологічного профілю [2].

Закон України «Про вищу освіту» серед основних завдань вищих навчальних закладів передбачає «забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності» [5]. До того ж, сучасний соціально-економічний розвиток суспільства вимагає використовувати нові інноваційні методи та технології навчання здобувачів вищої освіти у немовних вищих навчальних закладах, які дозволять майбутнім фахівцям бути більш конкурентоспроможними на ринку праці [8].

Дослідження інноваційних методів навчання у вищій освіті належать як багатьом зарубіжним, так і українським ученим: А. М. Алексюку [1], І. І. Доброскок, В. П. Коцурі, С. О. Нікітчиній [3], П. Ю. Сауху [6], М. В. Лисенку [4] та іншим. Їхній аналіз та впровадження в освітній процес не втрачають актуальності і сьогодні.

Найдієвішими інноваційними методами навчання, що застосовуються на заняттях з іноземної мови в немовних вищих закладах освіти, вважаємо: контекстне навчання, імітаційне навчання, проблемне навчання, повне засвоєння знань, модульне та дистанційне навчання [8].

Контекстне навчання ґрунтується на інтеграції різних видів діяльності здобувачів вищої освіти: навчальної, наукової та практичної. Під час такого

навчання створюються умови, наближені до реальних, зміст навчання залучається до контексту розв'язання важливих завдань професійної діяльності.

Основою імітаційного навчання є імітаційно-ігрове моделювання в умовах навчання процесів, що відбуваються в реальній системі. Суть цієї технології полягає в підготовленні здобувачів вищої освіти до розв'язання конкретних питань в групі. Адже звичайною формою навчання є взаємодія лише між викладачем та студентом, а цей метод допомагає розвинути особистість в процесі роботи з колективом. Під час плідної дискусії, проблема обговорення є значним елементом в ході засвоєння інформації [7].

В основі проблемного навчання лежить особистісно-діяльнісний підхід до організації процесу навчання. Воно здійснюється на основі ініціювання самостійного пошуку здобувачем вищої освіти знань через проблематизацію (викладачем) навчального матеріалу. До проблемного навчання входять такі напрями як дослідження випадків, рольові ігри та симуляції. Структура заняття з елементами проблемного навчання складається з послідовності навчальних проблем, створених викладачем. Задача педагога – вислухати різні точки зору, координувати напрямок розмірковування здобувачів за допомогою системи запитань, коректувати помилки, допомагати у роботі з різними джерелами інформації.

Модульне навчання становить різновид програмованого навчання, сутність якого полягає в тому, що зміст навчального матеріалу жорстко структурується з метою його максимально повного засвоєння, супроводжуючись обов'язковими блоками вправ і контролю за кожним фрагментом.

Повне засвоєння знань розробляється на необхідності зробити фіксованими результати навчання, оптимально змінюючи при цьому параметри умов навчання залежно від здібностей здобувачів вищої освіти.

Дистанційне навчання вважається різновидом заочного навчання, з опертям на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій і засобів. Воно передбачає широкий доступ до освітніх ресурсів, гранично опосередковану роль викладача та самостійну й автономну роль здобувача вищої освіти [9]. Із впровадженням дистанційного навчання багато вузів вже сьогодні застосовує технологію онлайн семінару під назвою «вебінар», на якому демонструються порівняльні таблиці, презентації, відеоролики тощо. За допомогою інтернет-технологій вебінар зберіг головну ознаку семінару – інтерактивність, яка забезпечує моделювання функцій доповідача, слухача, що працюватимуть інтерактивно, комунікуючи разом за сценарієм проведення такого семінару [10].

Отже, застосування інноваційних методів навчання на заняттях з іноземної мови у вищих навчальних закладах нефілологічної спрямованості сприяє формуванню майбутніх фахівців, конкурентноспроможних на ринку праці як в нашій країні, так і за кордоном.

Література:

1. Алексюк, А. М. Педагогіка вищої освіти України: історія, теорія [Текст] : підручник / А. М. Алексюк ; Міжнар. фонд «Відродження». – К. : Либідь, 1998. – 558 с. – (Програма «Трансформація гуманітарної освіти в Україні»).
2. Артюхова О.В. Специфіка навчання професійної англійської мови студентів гуманітарних нефілологічних спеціальностей / О. В. Артюхова // Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія : Філологічна. – 2016. – Вип. 61. – С. 168-171.
3. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі [Текст] : монографія / І. І. Доброскок, В. П. Коцур, С. О. Нікітчина [та ін.] ; Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. – Переяслав-Хмельницький : Вид-во С. В. Карпук, 2008. – 284 с.
4. Лисенко М. В. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства [Текст] : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / М. В. Лисенко. – К., 2013. – 16 с.
5. Про вищу освіту [Текст] : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556 VII // Офіц. вісн. України. – 2014. – № 63. – Ст. 1728.
6. Саух П. Ю. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи [Текст] : монографія / П. Ю. Саух [та ін.] ; ред. П. Ю. Саух. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 443 с.
7. Харитоновна А. Я. Імітаційне навчання як інноваційний метод викладання / А. Я. Харитоновна // Педагогіка: минуле, сьогодення і майбутнє : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 26-27 листоп. 2021 р.). – Херсон : Вид-во «Молодий вчений», 2021. – С. 45-47.
8. Швець Г.О. Сучасні інноваційні методи викладання у висшій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/42>
9. Шестопалюк О.В. Інноваційні моделі навчання в діяльності вищих навчальних закладів / О.В. Шестопалюк // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. - №3. – С. 118-124.
10. https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/Klimova/6_3.pdf